

**PROGRAMMA VAN MAATREGELEN BIJ
ARCHEBO-RAPPORT 2022D331**

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN HASSELT - RECHTERSTRAAT

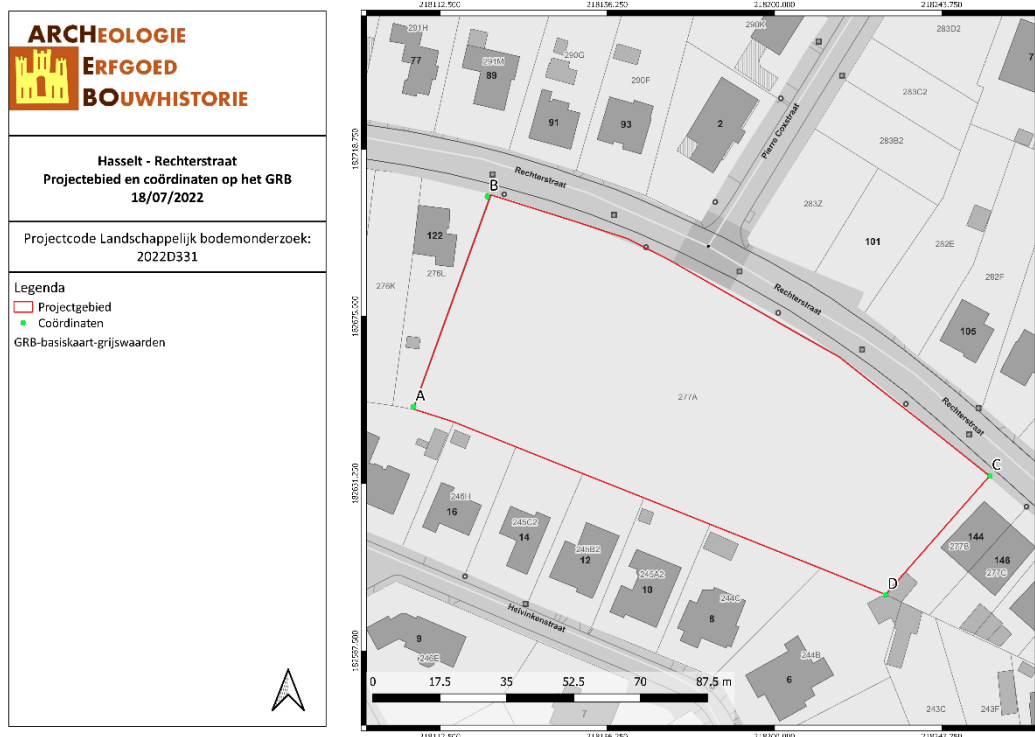
J. CLAESEN & N. GEELEN

JULI 2022

1 ALGEMEEN

Administratieve gegevens / Technische Fiche

Onderzoek:	Programma van maatregelen. Hasselt - Rechterstraat
Opdrachtnemer:	ARCHEBO bvba Merelnest 5 3470 Kortenen
Projectleiding:	Jan Claesen
Erkend archeoloog:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014
Locatie:	Limburg, Hasselt, deelgemeente Kuringen, Rechterstraat (geen huisnummer)
Coördinaten :	A X 218.105.581.946.328 Y 182.651.379.136.857 B X 218.124.889.722.340 Y 182.706.352.064.893 C X 218.256.350.074.432 Y 182.633.296.320.841 D X 218.229.040.378.414 Y 182.602.199.232.821
Kadastrale percelen:	Hasselt, afdeling 12 (Kuringen, afdeling 1), sectie B, perceelnummer 277A

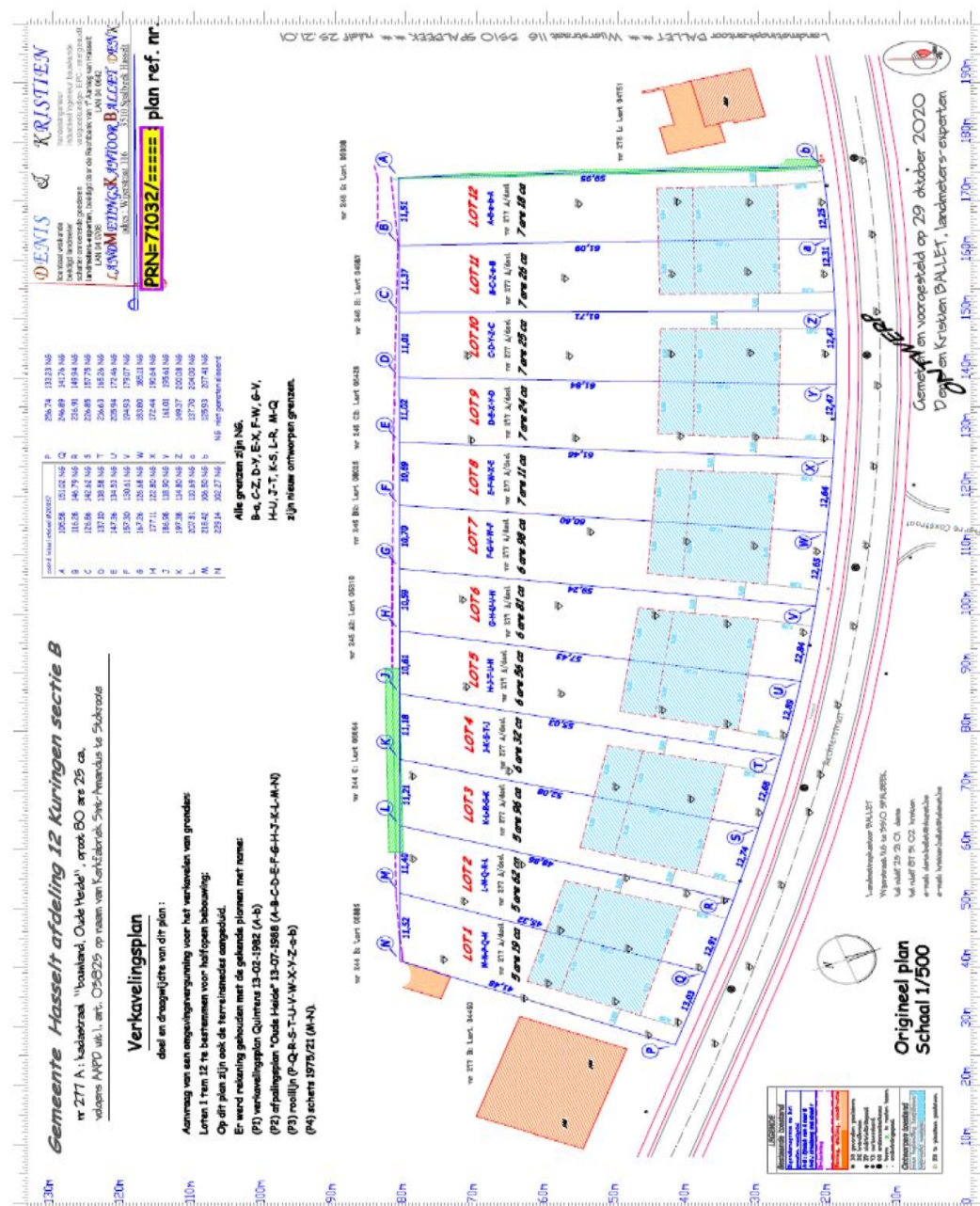
Figuur 1: Situering van het projectgebied op het GRB (Geopunt, 2022).

2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Het programma van maatregelen geeft een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen voor de omgang met archeologisch erfgoed bij bodemingrepen. Het beschrijft de aard van deze maatregelen en de uitvoeringswijze van de eventuele maatregelen.

Aanleiding van het vooronderzoek

Op het terrein zullen door de initiatiefnemer 12 nieuwe kavels gerealiseerd worden met halfopen bebouwingen. Lot 1 heeft daarbij een oppervlakte van 519 m², lot 2 van 562 m², lot 3 van 596 m², lot 4 van 632 m², lot 5 van 656 m², lot 6 van 681 m², lot 7 van 698 m², lot 8 van 711 m², lot 9 van 724 m², lot 10 van 725 m², lot 11 van 726 m² en lot 12 van 718 m². Het projectgebied totale projectgebied is ca. 8.025 m² groot.

Figuur 2: Verkavelingsplan (opdrachtgever, 2020)

Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem ¹

Op het terrein zullen door de initiatiefnemer 12 nieuwe kavels gerealiseerd worden. Het betreft daarbij twee halfopen bebouwingen. Het projectgebied is ca. 8.025 m² groot.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied omschreven als Zcm (matig droge zandgronden met diep antropogene A horizont) en Zdm (matig natte zandgronden met diepe antropogene humus A horizont).

Plaggenbodems vormen een beschermde laag voor eventueel aanwezige Steentijd artefactensites. Het projectgebied ligt bovendien op een zuid-gerichte helling aan de Muggenbeek-vallei. Gezien deze topografische ligging is er een matig tot hoge verwachting op Steentijd. Bijkomstig ligt het projectgebied in een gradiëntzone van een natte vallei naar een droog plateau. De Muggenbeek stroomt vanaf ca. 100m ten zuidoosten van het projectgebied, vanaf ca. 1000m ten zuiden van het terrein ligt de Demer, vanaf ca. 700m ten westen stroomt de Monerikbeek en vanaf ca. 750m ten noordwesten stroomt de Bosbeek. Dergelijke plaatsen zijn ideaal voor tijdelijke steentijkampementen.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied geen bebouwing aanwezig is geweest vanaf de tweede helft van de 18de eeuw tot nu. Historisch gezien kunnen we voor het projectgebied spreken van een lage densiteit aan bebouwing.

Binnen het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden bekend. De Centrale Archeologische inventaris toont wel verschillende vondsten/locaties in de directe en ruime omgeving. Het betreft afwateringsgreppels en paalkuilen uit de Nieuwste Tijd (CAI 211748), fragmenten van de rand, hals en buik van een Hilversumpot uit de Midden-Bronstijd (CAI 224244), een munt uit de 16de eeuw (CAI 207778), een duit uit Utrecht, een zegelloodje en aardewerk uit de Nieuwe Tijd, een munt van Karel V uit de 16de eeuw, een duit uit de Spaanse Nederlanden uit de 17de eeuw, militaria uit de 20ste eeuw en een metalen scherf en een zware (bronzen?) schijf met tandwielafdrukken (CAI 210172), een traanvormig leer- of houtbeslag uit de 17de eeuw, een Luikse liard uit de 18de eeuw en aardewerk, 2 kogelhulzen, een .50-kaliberkogel en een merkplaatje van een Royal Nord President-fiets uit de 20ste eeuw (CAI 210033), een Luikse liard uit 1745, een Belgische munt van 1 cent en één van 5 cent uit de 19de eeuw en een fragment van een vingerhoed, een .50 kaliber kogel en een lepel (niet gedateerd) (CAI 209961), een Luikse liard uit de 17de eeuw, westerwald (aardewerk), een Gelderse duit (?) en een Luikse liard uit de 18de eeuw, een munt van 10 cent uit 1927, twee kogels van kaliber .50 uit de 20ste eeuw en een grote knoop (niet te dateren) (CAI 210003) en een heiligenhangertje (in slechte staat), 21 scherven keramiek en een fragment van een pijpensteel uit klei uit de Nieuwe Tijd (CAI 210002).

Het projectgebied bevindt zich dus in een omgeving met archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van de Metaaltijden tot en met de Nieuwste Tijd.

¹ CLAESSEN J., VAN GENECHTEN B., AUDENAERT E. & BOUCKAERT K., Archeologienota Hasselt - Rechterstraat, Kortenaken, 2020.

Resultaten van het vooronderzoek met ingreep in de bodem

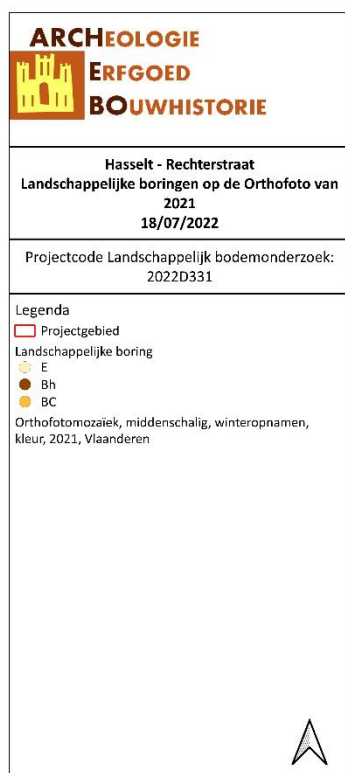
Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba een archeologienota opgemaakt voor een projectgebied aan de Rechterstraat in Kuringen, een deelgemeente van Hasselt. Het projectgebied is ca. 7 805,898 m² groot. Op het terrein zullen door de initiatiefnemer 12 nieuwe kavels gerealiseerd worden. Het betreft daarbij zes halfopen bebouwingen.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied omschreven als Zcm (matig droge zandgronden met diep antropogene A horizont) en Zdm (matig natte zandgronden met diepe antropogene humus A horizont).

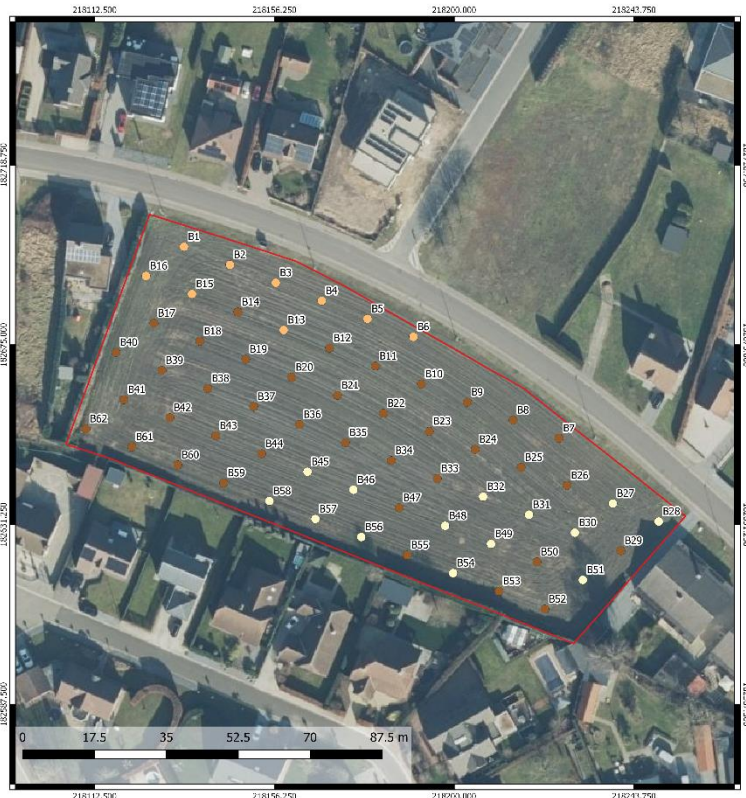
Verspreid over het projectgebied werden 11 landschappelijke boringen geplaatst. Binnen het volledige onderzoeksgebied kwam een zandbodem voor. Het akkerdek was slechts 30 tot 50 cm dik, waardoor de bodem niet als plaggenbodem kan worden omschreven. De classificatie van de bodem komt beter overeen met een Zcp of Zdp bodem. De oorspronkelijke podzol werd in alle boringen minstens gedeeltelijk aangetroffen. De slechtst bewaarde bodem werd aangetroffen in boring 1. Hier werd enkel een BC overgangshorizont aangetroffen. In 5 boringen werden een Bh en Bs horizont aangetroffen, in de overige 5 boringen lag hier bovenop nog een bewaarde E horizont. In twee boringen, B7 en B9, ligt er tussen akkerdek en podzol een vrij dikke zwartgrijze laag waarvan de oorsprong onduidelijk is. Het meest waarschijnlijke is dat het gaat om een ondiepe vergraving. In de daaropvolgende verkennende archeologische boringen werden geen steentijd artefacten aangetroffen.

De bevindingen van het landschappelijk bodemonderzoek werden tijdens het proefsleuvenonderzoek grotendeels bevestigd. De bodem is erg goed bewaard. Uit het proefsleuvenonderzoek bleek wel dat er geen continue podzol voorkwam over het volledige projectgebied, maar dat het ging om kleine tot vrij grote podzolvlekken, met een bewaarde E en/of B horizont. Over het algemeen kan er een onderscheid gemaakt worden in de bewaringstoestand van de bodem tussen het noordelijke deel van het projectgebied, langs de Rechterstraat, en de meer centrale en zuidelijke delen. Langs de Rechterstraat kwamen er enkel AC profielen voor, waarbij de oudste akkerlaag duidelijk bestond uit een verspitte podzol. Verder naar het zuiden kwam deze verspitte laag niet voor en waren de podzolvlekken nog duidelijk te onderscheiden.

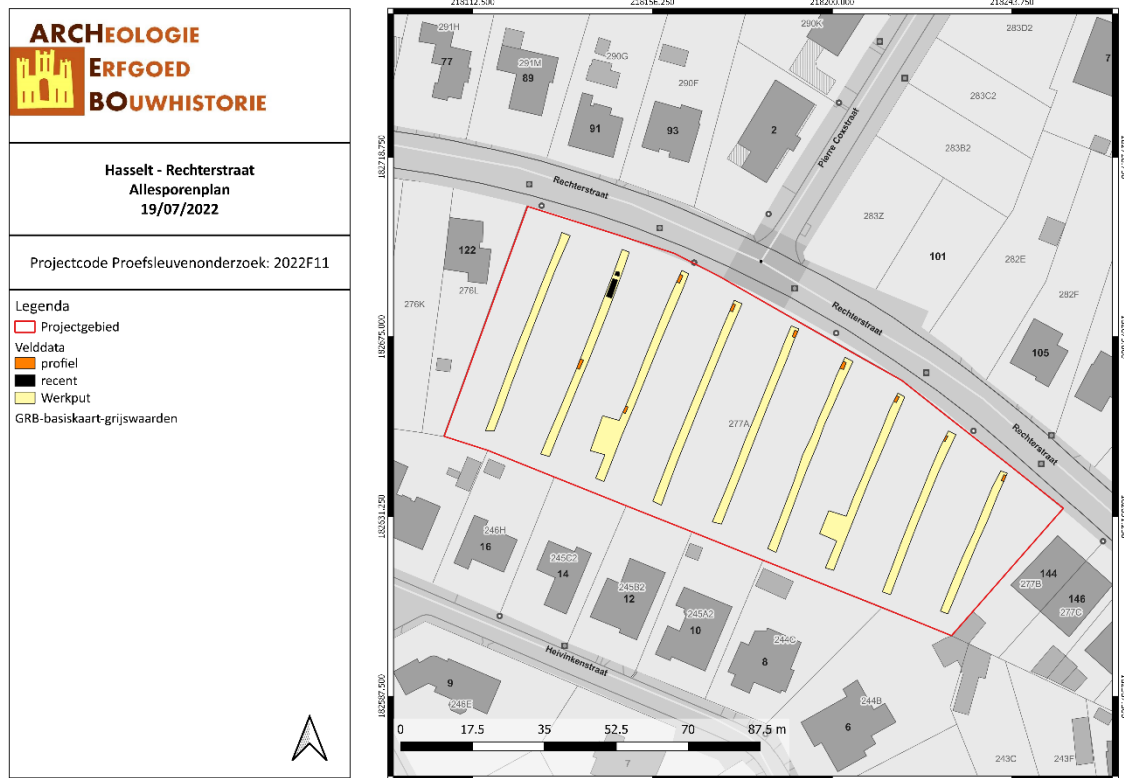
Er werden geen archeologisch relevante sporen aangetroffen, bijgevolg wordt er geen vervolgonderzoek noodzakelijk geacht. De kans op kennisvermeerdering is nihil.

Figuur 3: Landschappelijke boringen op de orthofoto (Archebo bvba, 2022).

Figuur 4: Verkennde boringen op de orthofoto (Archebo bvba, 2022).

Figuur 5: Allesporenplan (Archebo bvba, 2022).

Gemotiveerd advies

Het gemotiveerd advies is gebaseerd op basis van het verslag van resultaten na een door ARCHEBO bvba op 12 juli 2022 uitgevoerd landschappelijk bodemonderzoek, een op 15 juli 2022 uitgevoerd verkennend archeologisch booronderzoek en een op 18 juli 2022 uitgevoerd proefsleuvenonderzoek. De vaststellingen over de aan- of afwezigheid van archeologische sites en hun aard worden geconfronteerd met de door de initiatiefnemer voorgenomen bodemingrepen. Op basis van deze confrontatie motiveert het advies of er maatregelen nodig zijn, welke deze zijn, en wat hun uitvoeringswijze is.

Op basis van de verzamelde gegevens uit het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem door landschappelijke boringen en het vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van verkennende boringen en een proefsleuvenonderzoek, wordt er **geen** archeologisch vervolgonderzoek in de vorm van verkennende archeologische boringen of een vlakdekkende opgraving aanbevolen binnen de grenzen van het onderzoeksgebied. Tijdens het landschappelijk bodemonderzoek bleek er over het grootste deel van het projectgebied een bewaarde podzol voor te komen. Tijdens het daaropvolgende verkennende booronderzoek werden evenwel geen steentijd artefacten aangetroffen.

Er werd geen waardevolle archeologische vindplaats vastgesteld. Er werden geen archeologisch relevante sporen aangetroffen. De kans op kennisvermeerdering is nihil.

De geplande werken zullen het archeologisch niveau verstoren, maar gezien het ontbreken van archeologisch potentieel van het terrein, is het niet opportuun om verder archeologisch onderzoek te adviseren. Daarom stelt ARCHEBO bvba voor om het terrein definitief vrij te geven.

Conclusie

Het uitgevoerde vooronderzoek is volledig. Alle relevante beschikbare bronnen zijn geraadpleegd.

Binnen het onderzoeksgebied dient geen verder archeologisch onderzoek te gebeuren in welke vorm dan ook.

Deze nota ontslaat de opdrachtgever, noch de aannemer van de geplande werken, niet van zijn verplichting om tijdens de bouwwerken rekening te houden met de wettelijke archeologische meldingsplicht indien er alsnog archeologische resten aan het licht komen.

3 FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering van het projectgebied op het GRB (Geopunt, 2022).	2
Figuur 2: Verkavelingsplan (opdrachtgever, 2020)	3
Figuur 3: Landschappelijke boringen op de orthofoto (Archebo bvba, 2022).	6
Figuur 4: Verkennende boringen op de orthofoto (Archebo bvba, 2022).	6
Figuur 5: Allesporenplan (Archebo bvba, 2022).	7